

Рейдало В. С.,

викладач кафедри теорії та практики перекладу

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Рибалка Н. С.,

доцент кафедри теорії та практики перекладу

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ КАЗКИ ОСКАРА УАЙЛЬДА «ЩАСЛИВИЙ ПРИНЦ» («THE HAPPY PRINCE»): ДЕНОТАТИВНИЙ АСПЕКТ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню перекладацьких трансформацій, що виникли на лексичному рівні в процесі перекладу українською мовою казки Оскара Уайльда «The Happy Prince» («Щасливий принц»). З'ясоване поняття «перекладацька трансформація» в лінгвістиці. Для дослідження використано класифікацію перекладацьких трансформацій Олени Селіванової. Розглянуто й проаналізовано приклади лексичних трансформацій у денотативному аспекті. Денотативний план лексичних трансформацій представлений синонімічними, кореферентними, метонімічними замінами. Висвітлено погляди літературознавців на стилістичні особливості казки Оскара Уайльда «Щасливий принц» і висловлено думку щодо коректності перекладацьких трансформацій, застосованих на лексичному рівні в процесі перекладу. Виокремлено особливості перекладу авторської казки.

Ключові слова: перекладацькі трансформації, еквівалентність, лексичний рівень, денотативний аспект, формально-змістова трансформація, Оскар Уайльд, літературна казка «Щасливий принц».

Постановка проблеми. Оскар Уайльд вважається одним із найталановитіших англійських письменників другої половини XIX сторіччя. Його твори називають шедеврами світового мистецтва. Одним із жанрів, у якому письменник проявив майстерність володіння словом і багатогранність своєї уяви, стала літературна казка. Літературні казки Оскара Уайльда посідають особливе місце в англійській літературній традиції та заслуговують на пильну увагу з боку дослідників. У сюжетах і стилістиці казок Уайльда відобразилися різні літературні та мистецькі впливи (Ш. Бодлера, Т. Готье, Г. Флобера, Г. Х. Андерсена, Е. По, живописців Ф. Гойї та Д. Веласкеса). Водночас казкам Оскара Уайльда властива неповторна індивідуальність, запорукою якої є унікальний авторський стиль письменника. Стиль Уайльда позбавлений недбалості та зайвої ускладненості. Він завжди знаходить найвлучніше слово, і воно з'являється в потрібному місці. Висловлювання Уайльда передають найтонші відтінки змісту, а їхня конструкція вважається взірцем класичної англійської прози [1, с. 74].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні творчість Оскара Уайльда в тому чи іншому аспекті своєї багатогранності відома практично кожному українцю. Однак серйозних літературно-критичних, а тим більше – лінгвістичних досліджень творчості «апостола естетизму» порівняно небагато. Відсутність в Україні великої кількості літературознавчих праць, присвячених творчості Уайльда, пояснюється низкою зовнішніх чинників, що вплинули на процес розвитку україн-

ського перекладу та літературознавства в 30-х рр. XX сторіччя. Чималий внесок до справи ознайомлення українських читачів із творами англійського «короля життя» зробив перекладач Р. Доценко. Першу розгорнуту працю українською мовою про творчість Уайльда опублікувала 1923 року письменниця І. Малицька-Федорович, художню цінність його творів вивчали, зокрема, М. Стріха, С. Онацький, М. Соколянський, Л. Дереза, О. Васильєва, Ю. Пернатъєв, В. Ботнер, Г. Гавришко та ін. Ю. Янченко, підсумовуючи своє дослідження, зазначає, що незважаючи на складність цілісного осмислення творчого доробку О. Уайльда через нестачу передовсім якісних перекладів його творів українською мовою, найкращі з творів ірландського письменника не залишилися поза увагою української літературної критики й отримали позитивну оцінку літературознавців [2, с. 135–136].

Огляд критичної літератури засвідчив, що літературна казка Оскара Уайльда «Щасливий Принц» була й залишається об'єктом ґрунтовних розвідок у літературознавстві. Зважаючи на думку дослідників, «що в літературній казці відображено весь культурний і соціальний контекст, у якому вона була створена» [3, с. 368], що «особистість автора накладає суттєвий відбиток на стилістику літературної казки, зумовлює добір лексичних одиниць і використання художніх засобів» [1, с. 74], інтерес до вивчення особливостей перекладу казкового тексту не вичерпується, а посилюється з розвитком міжкультурної комунікації та становить актуальність дослідження цього питання в перекладознавстві.

Відзначимо, що переклад казки «The Happy Prince» («Щасливий Принц») О. Уайльда українською мовою виконували О. Терех, Т. Некряч, І. Корунець, Д. Радієнко та ін. На сучасному етапі в українському перекладознавстві дослідження сконцентровані переважно на особливостях гендерної трансгресії в казках Уайльда (О. Деркачова), проблемах відтворення графічного роду в художньому перекладі (Т. Некряч), питаннях адаптації художнього твору як різновиду міжмовної інтерпретації (Ю. Янченко), порівняльному аналізу текстів перекладу казки «The Star-Child» (О. Ребрій), порівняльному аналізу лексичних трансформацій у перекладах казки «The Birthday of the Infanta» (Ю. Янченко).

Незважаючи на пильну увагу до вивчення творчості О. Уайльда з боку як літературознавців, так і лінгвістів, досить мало досліджень було присвячено вивченню трансформаційного потенціалу його літературних казок і проблем перекладу.

Метою статті є дослідити та схарактеризувати денотативний аспект лексичних трансформацій, що використані в українському перекладі казки Оскара Уайльда «Щасливий Принц», і проаналізувати особливості їхнього перекладу.

Завдання статті: 1) описати різновиди денотативних лексичних трансформацій і способи їх вираження в тексті перекладу; 2) виокремити особливості перекладу лексики літературної казки.

Об'єктом дослідження слугував текст оригіналу літературної казки О. Уайльда «Щасливий Принц» та її україномовний переклад, виконаний Д. Радієнко й І. Корунцем, предметом – денотативний план лексичних трансформацій, що застосовані перекладачами під час перекладу, порівняно з текстом оригіналу.

Новизна нашого дослідження полягає в напрацюванні нового перекладознавчого матеріалу для розвитку теорії та практики перекладу.

Виклад основного матеріалу. Питання перекладності художніх творів завжди були й залишаються серед актуальних у сучасному перекладознавстві. Проблеми, що постають у процесі перекладу художніх текстів, зумовлені специфікою художнього стилю. Основою художнього твору є образність, а конкретний спосіб її вираження відрізняє один витвір мистецтва від іншого. В. Коптілов зауважує, що якісна передача мовних засобів, за допомогою яких створюється образність, є вирішальною для адекватного перекладу твору художньої літератури. Досконалим перекладом художнього твору може вважатися лише такий переклад, який передає ідейно-образну суть першотвору через відображення його семантико-стилістичної структури [4, с. 5].

Перекладач І. Корунець вважає авторські казки автентичними творами, їх потрібно перекладати, дотримуючись авторського стилю, образності, зміст перекладу повинен максимально відповідати змісту тексту оригіналу. Адаптацію тексту перекладу вважає можливою лише для народних казок, але не для авторських [5, с. 73].

О. Селіванова зазначає, що дуже важко віднайти критерії оцінки відповідності оригіналу й перекладу, зважаючи на наявність різних установок перекладу (універсалістської, етнокультурної, відчуженої), різної мети перекладу, а найголовніше – з огляду на те, що досягнення повної еквівалентності можливе лише в ідеалі. Найоптимальніший баланс семантики та форми, денотативної, конотативної, стилістичної, культурної та прагматичної інформації текстів оригіналу та перекладу, за О. Селівановою, розглядаємо як функціонально-комунікативну еквівалентність [6, с. 201–202]. Пошук правильних відповідників для максимальної повноти відтворення тексту оригіналу в перекладному тексті, для дотримання окресленого балансу вимагає від перекладача застосування перекладацьких трансформацій.

Вивченню перекладацьких трансформацій присвячені праці відомих теоретиків лінгвістики та перекладознавства: Л. Бархударова, М. Гарбовського, В. Комісарова, Л. Латишева, Я. Рецкера, О. Селіванової, О. Швейцера. У ході дослідження ми керувалися поглядами О. Селіванової на трансформації в перекладі, у статті використано розроблену нею класифікацію перекладацьких замін.

Яким би адекватним не був переклад, він завжди є трансформацією в широкому розумінні цього терміна. У вузькому значенні перекладацька трансформація є перетворенням, модифікацією форми або змісту й форми в перекладному тексті з метою досягнення балансу різних видів інформації та прагматичного впливу на адресата порівняно з текстом оригіналу. Отже, перекладацькі трансформації умовно диференціюють на формальні, формально-змістові, а в межах других виокремлюють формально-змістові з прагматичним компонентом [6, с. 202].

З огляду на те, що образність художнього твору найповніше виявляє себе на лексичному рівні, ми досліджували трансфор-

мації саме цього рівня, застосовані перекладачами під час перекладу літературної казки Оскара Уайльда «Щасливий Принц» українською мовою.

Серед зафіксованих нами перетворень на лексичному рівні фігурують формально-змістові трансформації, що мають два плани, у яких репрезентовано зміст мовних одиниць: денотативний і конотативний. У денотативному плані, який маніфестує поняттєво-логічне ядро значення, цей тип трансформацій у перекладі представляють словникові відповідники лексем, що отримують в мові перекладу неоднаковий із вихідною одиницею семний набір, актуалізований контекстом повідомлення [6, с. 204].

Пор.: *In the daytime, I played with my companions in the garden <...> // Вдень я бавився зі своїми друзями у саду <...>* (Д. Радієнко) [7] // *Цілими днями я розважався з друзями в саду <...>* (І. Корунець) [8].

Англійське дієслово *to play* має декілька значень: 1) гратися, забавлятися, розважатися; 2) пускати в хід; 3) грати (у кіно); 4) давати виставу; 5) жартувати, розігрувати; 6) пурхати, гасати, танцювати та ін. [9]. Українські відповідники «*бавитися*» (у перекладі Д. Радієнко) та «*розважатися*» (у перекладі І. Корунця) є синонімами й тлумачаться як «забавлятися, гратися» (про дітей) [10, с. 77], «веселитися, проводити час в якихось забавах, розвагах, потішатися чим-небудь» [10, с. 622]. Отже, у наведених варіантах перекладу вдало використана синонімічна трансформація.

За умови визнання міжмовної синонімії такі трансформації в перекладознавстві названі синонімічними замінами (Р. Міньяр-Белоручев), що передбачають використання еквівалента з однаковим значенням, а найчастіше – із близьким, зважаючи на контекст [6, с. 204].

Наприклад, пор.: *He flew into dark lanes, and saw the white faces of starving children looking out listlessly at the black streets // Він пролітав по темних завулках міських околиць і бачив бліді личка голодних дітлахів, що безпорадно дивилися на вулицю* [7]. Англійську лексему *white*, що має прямиий (повний) відповідник – «білий», а також додаткові значення «сивий, прозорий, невинний» [9], замінено контекстуальним міжмовним синонімом «*блідий*», що цілком обґрунтовано, зважаючи на контекст повідомлення та художню традицію опису зовнішності.

Пор.: *блідий* – без рум'янця; позбавлений природного кольору (про обличчя) [10, с. 201]; *блідий* (про колір обличчя, шкіру людини) – позбавлений природної свіжості, рум'янцю [11]. *White* – білий, сивий, прозорий, безбарвний, блідий [9].

Цікавим для аналізу є й такий приклад: *His hair is brown and crisp, and his lips are red as a pomegranate, and he has large and dreamy eyes // Його каштанове волосся в'ється кучерями, його вуста червоніють, мов гранати, а очі в нього великі й замріяні* (Д. Радієнко) [7].

Переклад англійського аґрибутива *brown* (коричневий, брунатний, бурий, смаглявий, засмаглий, а в українській культурі – карий (про очі), каштановий (про волосся)) [9] як *каштановий* (контекстуальний міжмовний синонім) вдалий з огляду на традицію опису зовнішності людини в українській культурі.

Переклад англійської лексеми *crisp* описовим зворотом *в'ється кучерями* привертає увагу, оскільки в англійській мові *crisp* – кучерявий, завитий; «curly, wavy; also: having close stiff or wiry curls or waves» [12]. Тлумачний словник української мови пропонує значення «*витися*» як «закручуватися кучерями або бути кучерявим (про волосся)» [10, с. 511], тобто в реченні, на наш погляд, з'явилася мовленнєва надмірність, або плеоназм.

Також пор. *lips (зуби)* перекладено як *вуста*. «Вуста» в українській мові – це те саме, що й губи, рот. «Вуста/уста – піднесено-традиційна й поетична назва губ; символізують мову, коли кажуть про мовчазну людину або про красномовну; прикмета жіночої краси; символізують також потребу їсти й пити» [13, с. 122]. Отже, у результаті такої трансформації український відповідник, на відміну від англійського слова, отримав у перекладі статус піднесено-поетичної лексики.

І ще пор. *dreamy* 1) мрійливий, замріяний, несьогосвітній; 2) неясний, примарний, туманний; 3) заколисаний, заспокійливий [9] і *замріяні* (1. Який віддався мріям, поринув у мрії. Який виражає мрійливість. Образно) [10, с. 223].

Аналізуючи наведений приклад, необхідно звернути увагу на думки літературознавців про художньо-естетичну своєрідність казок О. Уайльда, де під час оповіді автора про страждання бідняків змінюється навіть стиль викладу, зникають барвисті порівняння, яскраве кольорове зображення стає чорно-білим [14]. Для зіставлення ми взяли переклад цієї сцени твору у виконанні І. Корунця: *У нього кучерявий каштановий чуб, губи рожеві, немов гранати, а очі великі й задумливі* [8].

На нашу думку, перекладач першого варіанта занадто опоетизував опис зовнішності студента у творі відповідно до української народної традиції: «*в'ється кучерями каштанове волосся*», «*вуста червоніють*», «*очі великі й замріяні*», що не узгоджується з контекстом казки. Не таким романтичним є образ голодного студента, який мешкає на горищі, там холодно, нічим топтити, від голоду в нього паморочиться в голові, і він не може дописати п'єсу.

В українському перекладі англійських текстів не обходиться без кореферентних заміни. «Кореферентний ряд у тексті представлений позначеннями найчастіше особи, персонажа різними властивими йому найменуваннями. Перекладач може використати будь-яку номінацію за умови її доцільності в певному контексті. Тим самим змінюється форма та зміст, незмінним залишається лише референт» [6, с. 204]. «Мають місце в перекладах і інші кореферентні трансформації, наприклад, заміна особового займенника на словосполучку, що характеризує вік і зовнішність персонажа чи вказує на родинні зв'язки» [15, с. 115].

Повторення особових займенників у художньому творі є характерною ознакою англійських текстів. Напр.: *His friends had gone away to Egypt six weeks before, but he had stayed behind, for he was in love with the most beautiful Reed. He had met her early in the spring as he was flying down the river after a big yellow moth, and had been so attracted by her slender waist that he had stopped to talk to her* [7].

Проте для української літературної мови тавтологія неприйнятна. Тому для уникнення цього негативного стилістичного явища в українських перекладах використовують кореферентні заміни. Але не тільки для цього. Кореферентні трансформації зазвичай виконують у тексті перекладу інформативну функцію, характеризують особу (персонажа), указують на їхній вік, родинні зв'язки, професію, ознаки зовнішності, статус учасника комунікації, науковий ступінь тощо [15, с. 116].

Пор.: *“How cool I feel,” said the boy, “I must be getting better”;* and he sank into a delicious slumber // – *Як прохолодно, – мовив малий. – Певно, мені краще. – І він солодко задрімав* [7]. Англійське слово *boy* (хлопець) у перекладі замінено кореферентом *малий*, що надає додаткову інформацію про вік хлопчика.

Іншу кореферентну заміну спостерігаємо в наступному реченні. Пор.: *“Far away,” continued the statue in a low musical voice, “far away in a little street there is a poor house”* // – *Далеко звідси, – заговорив Принц тихим і мелодійним голосом, – далеко-далеко звідси, на вузькій вулиці, є малий будинок* [7]. На перший погляд така трансформація є вдалою, але О. Уайльд був майстром парадоксальної форми вираження думки (статуя – нежива істота – промовляє тихим мелодійним голосом), що є характерною рисою стилю письменника [1, с. 77]. Тому в цьому разі кореферентну трансформацію можна не використовувати.

До трансформацій денотативного плану належать і метонімічні заміни, які можна диференціювати залежно від статусу суміжних предметів, явищ, понять. Серед метонімічних трансформацій вирізняють такі: гіперонімічні, гіпонімічні, еквонімічні, партонімічні, холонімічні, парто-партонімічні й інші заміни [6, с. 204].

У ході роботи над текстом оригіналу та перекладу авторської казки О. Уайльда «Щасливий Принц» ми виокремили деякі метонімічні трансформації.

Гіперонімічні трансформації, що передбачають заміну гіпоніма гіперонімом у перекладі. Такі перетворення в перекладознавстві співвідносять із генералізацією [6, с. 204]. Напр.: ... *and when he looked up he found the beautiful sapphire lying on the withered violets* // *Коли ж він звів погляд, то побачив прекрасний сафір, що лежав біля букетика зів'ялих квітів* [7]. З англійської *violets* – фіалки. Аналізуючи лексичні трансформації в цьому реченні, знову звертаємо увагу на художньо-естетичну своєрідність авторських казок О. Уайльда, якого називали «ювеліром і квітникарем», адже лексика його творів насичена різноманітними мінералами та квітами [1, с. 78].

Цікавим для розгляду є таке речення: *“He looks just like an angel,” said the Charity Children as they came out of the cathedral in their bright scarlet cloaks and their clean white pinafores* // – *Він наче янгол, – говорили діти з сирітського притулку, виходячи з церкви у своїх червоних плащиках та чистеньких білих фартушках* [7].

Scarlet – яскраво-червоний колір; тканина, одяг або мантія з пурпуру [16, с. 460]. Колір *scarlet* – це криваво-червоний або яскраво-червоний, тобто найяскравіший і найчистіший відтінок червоного кольору. У Середні віки *scarlet* називалася надзвичайно дорога матерія, часто яскраво-червоного кольору. Найдавніше вживання такої назви для кольору в англійській мові датується 1250 роком. В українській мові єдиною усталеною назвою для кольору немає, проте в якості поетичних синонімів вживаються такі: жаркий, каменований, племенистий, червонястий, червлений, кумачовий [17]. У перекладі використано метонімічну гіперонімічну заміну: відтінок червоного замінено на загальну назву кольору. Вважаємо, що під час генералізації значення слова втрачені фонові знання тогочасної Англії, а також відбулося відхилення від авторського стилю письменника, майстра контрастів і вишуканої англійської мови. Проте, на нашу думку, компенсацією такої втрати в денотативному плані аналізованої лексеми є використання конотативних трансформацій у цьому ж реченні: *cloaks – плащики, clean – чистенькі, pinafores – фартушки*.

На нашу думку, еквонімічна трансформація представлена в такому прикладі: *She is embroidering passion-flowers on a satin gown for the loveliest of the Queen's maids-of-honour to wear at the next Court-ball* // *Зараз вона розшиває лілеями атласну*

сукню для найгарнішої з королівських фрейлін, щоб та з'явилася у цій сукні на придворному балу (Д. Радієнко) [7] // *Вона запутує квіти-нацифлори на атласній сукні найвродливішої з фрейлін Королеви – в тій сукні фрейліна з'явиться на придворний бал (І. Корунець)* [8]. Переклад Д. Радієнко лексеми *passion-flowers* як *лілеї* свідчить про заміну одного гіпоніма іншим гіпонімом відносно одного гіпероніма *квіти*, тобто використано еквонімічну заміну. Переклад у виконанні І. Корунця пропонує читачеві інший варіант – прямий повний еквівалент *квіти-нацифлори*.

Партонімічну трансформацію як заміну назви цілого назвою його частини ілюструє таке речення: *Round his neck is a chain of pale green jade, and his hands are like withered leaves* // *На шії в нього намисто з ясно-зелених нефритів, а долони його – мов сухе листя* [7].

Холонімічна трансформація як заміна назви частини назвою цілого представлена в такому прикладі: *My feet are fastened to this pedestal and I cannot move* // *Я ж бо прикутий до цієї колони і не можу рухатись* [7].

Водночас нерідко денотативні трансформації поєднані з конотативними: *Leaf after leaf of the fine gold he brought to the poor, and the children's faces grew rosier...* // *Золоті листки Стриж відносив бідним, і на дитячих щічках рожевів рум'янець...* [7]. Тут на тлі формально-змістової лексичної партонімічної заміни відповідник отримує оцінно-емотивний компонент, що цілком природно для українського перекладу, адже це розповідь про дітей.

Висновки. Схарактеризовані в межах цієї статті перекладацькі формально-змістові трансформації, що виникли на лексичному рівні в денотативному плані мовних одиниць під час перекладу авторської казки О. Уайльда «Щасливий Принц», представлені синонімічними, кореферентними, метонімічними замінами. Детальний аналіз запропонованого матеріалу свідчить про наявність особливостей перекладу лексики літературної казки. Нами виокремлено такі: ознайомлення з особливостями ідіостилю письменника, вивчення лінгвокраїнознавчого тла епохи, в яку жив і творив автор, аналіз попередніх перекладів досліджуваного твору. Описані перекладацькі трансформації не вичерпують усього віднайденого матеріалу та не представляють уповні класифікацію перекладацьких трансформацій лексичного рівня, розроблену О. Селівановою. Поза увагою залишилася характеристика метафоричних формально-змістових трансформацій у денотативному плані лексичних одиниць, конотативні трансформації на лексичному рівні, формальні та формально-змістові зміни в номінативному плані, а також помічені формально-змістові трансформації з прагматичним компонентом, зокрема фразеологічні, що й становить перспективи подальших перекладознавчих досліджень.

Література:

1. Янченко Ю. Художньо-естетична своєрідність казок Оскара Уайльда. Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Сер.: Літературознавство. 2009. Вип. 3(1). С. 74–80. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2009_3\(1\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2009_3(1)_10).
2. Янченко Ю. Творчість О. Уайльда в оцінках українських літературознавців. URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64.exe?
3. Янченко Ю. Жанрова своєрідність літературної казки та її перекладу. Література в контексті культури. 2009. Вип. 19. С. 368–374. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/lvk_2009_19_54.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: навч. посіб. К.: Юніверс, 2002. 280 с.
5. Здражко А. Сучасні підходи до перекладу текстів для дітей. URL: http://philology.knu.ua/library/zagal/Movni_i.../069_075.pdf.
6. Селіванова О. Проблема диференціації перекладацьких трансформацій. Нова філологія. 2012. № 50. С. 201–208. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64.exe?
7. Вайлд О. Щасливий Принц. Кентервільський привид / пер. з англ. Д. Радієнко. Харків: Фоліо, 2017. С. 58–77.
8. Уайльд О. Щасливий Принц / переклад І. Корунця. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books-zl/printout.php?id=417&bookid=2>.
9. Зубков М., Мюллер В. Сучасний англо-український та українсько-англійський словник. Х.: ВД «Школа», 2005. 768 с.
10. Словник української мови: в 11 т. / АН УРСР, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні; гол. ред. І. Білодід. К.: Наукова думка, 1970–1980. – 11 т. URL: http://ukrlit.org/slovnky/slovnuk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh.
11. Всесвітній словник української мови. URL: <https://uk.worldwidedictionary.org/>.
12. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary>.
13. Знаки української етнокультури: словник-довідник / авт.-уклад. В. Жайворонок. К.: Довіра, 2006. URL: http://ukrlit.org/slovnky/zhaivoronok_znaky_ukrainskoi_etnokultury.
14. Вайльд Оскар. URL: <http://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printout.php?id=64>.
15. Литвин І. Перекладознавство: навч. посібник. Вид. 4-те, допов. Черкаси: вид. Ю.А. Чабаненко, 2016. 218 с.
16. Мюллер В. Великий англо-український словник. К.: Арії, 2012. 624 с.
17. Криваво-червоний колір. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

Рейдало В. С., Рыбалка Н. С. Лексические трансформации в украинском переводе сказки Оскара Уайльда «Счастливый Принц» («The Happy Prince»): денотативный аспект

Аннотация. Статья посвящена исследованию переводческих трансформаций, возникших на лексическом уровне в процессе перевода на украинский язык сказки Оскара Уайльда «The Happy Prince» («Счастливый Принц»). Истолковано понятие «переводческая трансформация» в лингвистике. Для исследования использована классификация переводческих трансформаций Елены Селивановой. Рассмотрены и проанализированы примеры лексических трансформаций в денотативном аспекте. Денотативный план лексических трансформаций представлен синонимическими, кореферентными, метонимическими заменами. Представлены взгляды литературоведов на стилистические особенности сказки Оскара Уайльда «Счастливый Принц» и высказано мнение о корректности переводческих трансформаций, применяемых на лексическом уровне в процессе перевода. Выделены особенности перевода авторской сказки.

Ключевые слова: переводческие трансформации, эквивалентность, лексический уровень, денотативный аспект, формально-содержательная трансформация, Оскар Уайльд, литературная сказка «Счастливый Принц».

Reidalo V., Rybalka N. Lexical Transformation in Ukrainian Translation of Oscar Wilde's Tale "The Happy Prince": Denotative Aspect

Summary. One of the most recent approaches to the classification of transformations in translation states that they may occur on various linguistic levels and result in the change of form, or the form and meaning; the latter may also involve a pragmatic component. In the article, we focus on lexical transformations within the framework developed by Olena Selivanova. The change in lexical meaning may primarily induce denotative transformations in translation, whose complex nature is reflected in a set of corresponding subtypes. The material for our translation-oriented text analysis was collected from Oscar Wilde's masterpiece "The Happy Prince" and the tale's two Ukrainian translations – by Dariia Radiienko, and by Ilko Korunets.

Key words: translation, transformation, translation equivalence, lexical level, denotative aspect, transformation of form and meaning, Oscar Wilde, "The Happy Prince".